

STATSRÅDETS FÖRORDNING OM MYNDIGHETEN FÖR DIGITALISERING OCH BEFOLKNINGSDATA OCH OM ÄNDRING AV VISSA ANDRA FÖRORDNINGAR AV STATSRÅDET SOM GÄLLER MYNDIGHETEN FÖR DIGITALISERING OCH BEFOLKNINGSDATAS ANSVARSOMRÅDE

1. Inledning

Republikens president stadfäste den 15 mars 2019 lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (304/2019). Lagen träder i kraft den 1 januari 2020. Genom lagen sammanförs de uppgifter som åligger den nuvarande Befolkningsregistercentralen, magistraterna och enheten för styrning och utveckling av magistraterna vid Regionförvaltningsverket i Östra Finland till en ny helhet vid Befolkningscentralen. Samtidigt ändras Befolkningsregistercentralens namn till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Regeringen har den x.x.2019 godkänt regeringens proposition om ändring av lagar som gäller Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas ansvarsområde. Behovet av att ändra lagarna beror på den omorganisering av uppgifter som anges ovan. De ändringslagar som ingår i propositionen har stadfästs den y.y.2019.

Med anledning av organisationsreformen behöver en ny statsrådsförordning om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utfärdas, och statsrådets förordningar som gäller myndighetens ansvarsområde behöver ändras. I promemorian ingår motiveringar till följande förordningar:

1. Statsrådets förordning om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
2. Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om befolkningsdatasystemet
3. Statsrådets förordning om upphävande av 3 § 2 mom. 7 punkten i statstjänstemannaförordningen
4. Statsrådets förordning om ändring av 9 och 10 § i förordningen om statens tjänstekollektivavtal
5. Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om regionförvaltningsverken
6. Statsrådets förordning om ändring av förordningen om utredande av dödsorsak
7. Statsrådets förordning om ändring av 4 a § i statsrådets förordning om rökrum och ansökan om rökförbud i bostadssammanslutningar
8. Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om medborgarskap

Genom statsrådets förordning om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska det föreskrivas om styrning av myndigheten, vissa av myndighetens uppgifter, behörighetsvillkor för personalen samt om myndighetens verksamhetsställen. I de övriga förordningarna föreslås med anledning av organisationsreformen tekniska ändringar i sådana förordningar där det föreskrivs om Befolkningsregistercentralens, magistraternas eller magistraternas styrnings- och utvecklingsenhetens uppgifter eller behörighetsfördelningen mellan olika ämbetsverk eller där dessa aktörer nämns av andra skäl. Ändringar föranleds också av att rollen och behörigheten för Statens ämbetsverk på Åland framöver kommer att grunda sig på separat lagstiftning. Innehållsmässigt förblir rollen och behörigheten för Statens ämbetsverk på Åland emellertid oförändrade. Som andra tekniska ändringar ändras

hänvisningarna till lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster på grund av den nya lagrubriken.

Det föreslås vidare att i statsrådets förordning om befolkningsdatasystemet (128/2010) upphävs sådana bestämmelser som efter ikraftträdandet av dataskyddsförordningen inte längre behövs eller är alltför detaljerade. Samtidigt görs enstaka ändringar som föranleds av ett praktiskt behov eller av utvecklingen av den övriga lagstiftningen.

Förordningarna avses träda i kraft den 1 januari 2020.

2. Bemyndigande att utfärda förordning

- 1) 2 §, 3 § 2 mom. och 7 § 2 mom. i lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, 8 § 4 mom. i statstjänstemannalagen (750/1994) och 6 § 3 och 4 mom. i lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003)
- 2) 7 § 1 mom. 6 punkten, 10 § 1 mom., 13 § 2 mom., 22 §, 23 § 3 mom., 25 § och 70 § 2 mom. i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009)
- 3) 4 § 2 mom. i statstjänstemannalagen
- 4) 2 § 2 mom. i lagen om statens tjänstekollektivavtal (664/1970)
- 5) 5 § 2 mom. i lagen om regionförvaltningsverken (896/2009)
- 6) 17 § i lagen om utredande av dödsorsak (459/1973)
- 7) 79 § 3 mom. i tobakslagen (549/2016)
- 8) 51 § i medborgarskapslagen (359/2003)

3. Detaljmotivering

1. Statsrådets förordning om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

1 §. Samarbete. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata sköter i betydande utsträckning sådana uppgifter som grundar sig på lagstiftning vars beredning hör till justitieministeriets förvaltningsområde. Med stöd av 7 § i lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata föreslås i paragrafen bestämmelser om finansministeriets och justitieministeriets samarbete vid styrningen av myndigheten till den del myndighetens uppgifter grundar sig på lagstiftning inom justitieministeriets ansvarsområde och justitieministeriet har beredningsansvaret. I paragrafen föreslås bestämmelser om skyldighet för finansministeriet att rådgöra med justitieministeriet innan beslut fattas om ett sådant utvecklings- eller lagstiftningsprojekt som gäller Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och som kan inverka på de uppgifter vid myndigheten som grundar sig på lagstiftning som justitieministeriet har beredningsansvar för. Beslut om inledande av lagstiftningsprojekt inom justitieministeriets ansvarsområde fattas av justitieministeriet.

Myndighetens uppgifter och behoven av att utveckla verksamheten berör oftast samtidigt lagstiftning inom såväl finansministeriets som justitieministeriets ansvarsområden. Ministerierna bör utveckla samarbetet vid styrningen så att de kan bemöta utmaningarna i den föränderliga omvärlden.

Avsikten är att samarbetet vid styrningen ska vara proaktivt och planmässigt så att det är möjligt att på strategisk nivå skapa en helhetsuppfattning om myndighetens verksamhetsområde. Samarbetet vid styrningen ska även omfatta ett aktivt samspel mellan finansministeriet, justitieministeriet och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. När dessa faktorer beaktas sker samordningen av ministeriernas uppfattningar i rätt tid och den tvärspektoriella styrningen genomförs så att finansministeriet i samarbete med justitieministeriet fastställer målen för myndigheten. Tillsammans med justitieministeriet kommer man överens om de lagstiftningsåtgärder som följer av målen. Ministerierna samarbetar kontinuerligt för att övervaka måluppfyllelsen.

En välfungerande växelverkan mellan finansministeriet, justitieministeriet och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är av avgörande betydelse också med tanke på justitieministeriets möjligheter att övervaka lagstiftningen: justitieministeriet bör kunna aktivt övervaka funktionsdugligheten hos den lagstiftning som ministeriet ansvarar för och i ett tidigt skede kunna påverka sådana utvecklings- och lagstiftningsprojekt som har konsekvenser för lagstiftningen inom ministeriets ansvarsområde.

Utgångspunkten för samarbetet ska vara en transparent och snabb informationsgång mellan samtliga parter, en kontinuerlig dialog samt ett samarbetsforum som sammanträder regelbundet. Regelbundna möten mellan ministerierna och myndigheten ska ordnas åtminstone två gånger om året. Utöver detta utses i varje organisation ansvariga instanser för att säkerställa en snabb informationsgång. Vid de gemensamma mötena behandlas bl.a. myndighetens strategi och utvecklingsbehoven såväl i fråga om verksamheten som i fråga om lagstiftningen. Informationsgången mellan ministerierna och myndigheten kan effektiviseras exempelvis med hjälp av gemensamma digitala arbetsmiljöer.

Det bör regelbundet följas hur samarbetet vid styrningen av myndigheten fungerar och vid behov bör samarbetet utvecklas exempelvis genom att man inrättar styrorgan antingen permanent eller på ad hoc-basis.

2 §. Medborgarrådgivning. I paragrafen föreslås bestämmelser om den medborgarrådgivning som hör till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Det rör sig om en allmän rådgivningstjänst för alla som använder offentlig service. Uppgiften har hittills grundat sig på statsrådets förordning om vissa uppgifter för Befolkningsregistercentralen (760/2017), som upphävs genom lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Uppgiften förblir oförändrad till sitt innehåll.

3 §. Användarstöd för digitala tjänster. I paragrafen föreslås bestämmelser om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter som gäller utveckling av användarstöd för digitala tjänster och stöd till tjänsteproducenter. Avsikten är att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska ge anvisningar till dem som producerar användarstöd för digitala tjänster och skapa god praxis beträffande de situationer i vilka stöd kan lämnas och hur stödet kan lämnas. I denna uppgift kan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ta fram anvisningar samt ge rekommendationer om verksamhetens kvalitet. I riktlinjerna för god praxis ska också

anges de grundläggande principerna för när den som tillhandahåller stöd bör hänvisa kunden till andra kanaler eller direkt kontakta den myndighet som sköter förvaltningsärendet.

4 §. Sakkunniguppgifter och tjänster i samband med informationshantering inom den offentliga förvaltningen. I paragrafen föreslås bestämmelser om de sakkunniguppgifter och tjänster i samband med informationshantering inom den offentliga förvaltningen som ska höra till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Uppgifterna har hittills grundat sig på statsrådets förordning om vissa uppgifter för Befolkningsregistercentralen (760/2017), som upphävs genom lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Avsikten är att till vissa delar se över myndighetens uppgifter, i synnerhet med anledning av lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019). I den lagen finns bestämmelser om Befolkningsregistercentralens uppgifter på verksamhetsområdet för informationshantering. Det är inte längre nödvändigt att särskilt föreskriva om dessa uppgifter genom förordning.

Enligt 1 punkten tar Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata fram och utvecklar förfaranden och redskap för den offentliga förvaltningens informationsförvaltning, informationshantering, informationssäkerhet, digitala tjänster och webbtjänster. De uppgifter som anges i punkten stöder myndigheterna när de utvecklar sin egen informationshantering och sina digitala tjänster. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata utvecklar och upprätthåller förfarandena och redskapen för att stödja planeringen av verksamheten vid organisationerna inom den offentliga förvaltningen och för att stödja finansministeriet i dess styruppgift. Myndigheten förvaltar exempelvis en publikationsplattform för den informationsstyrning som främjar informationshantering och digitalisering, och driver digitala applikationer som är avsedda för allmänt bruk för planering och utveckling av verksamhetsprocesserna inom den offentliga servicen och hos myndigheterna. Exempel på dessa är t.ex. den offentliga förvaltningens gemensamma plattform för förvaltning av informationsspecifikationer och den samlade plattformen för distribution av öppna data. Resultaten av den uppgift som anges i 1 punkten kan nyttiggöras av hela den offentliga förvaltningen. Också den privata sektorn kan utnyttja de öppna tjänsterna och de resultat som offentliggörs som öppen information. I uppgiften enligt 1 punkten kommer Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata också att ta fram förfaranden och redskap till stöd för den styrning av informationsförvaltningen och av informationshanteringen och de styruppgifter i samband med de allmänna grunderna för informationssäkerhet och webbtjänster som hör till finansministeriets uppgifter.

Med stöd av 2 punkten ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata producera sakkunnigtjänster för statsförvaltningen som gäller informationsförvaltning, informationshantering, informationssäkerhet och digitala tjänster. Med stöd av 10 § 5 mom. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen hör till myndighetens uppgifter dessutom att för informationshanteringsnämnden producera sakkunnigtjänster i syfte att utveckla förfarandena för informationshantering och informationssäkerhet. Sålunda kommer Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata att direkt med stöd av den lagen tillhandahålla biträdande sakkunnigtjänster i samband med utarbetandet och

offentliggörandet av de rekommendationer, anvisningar och ställningstaganden om informationshantering som informationshanteringsnämnden ger ut. Avsikten är att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata med stöd av den föreslagna bestämmelsen ska kunna producera sakkunnigtjänster till andra myndigheter inom statsförvaltningen och på ett bredare område än uppgiftsområdet för informationshanteringsnämnden. Sådana tjänster kan vara exempelvis rådgivning om god praxis och expertstöd till myndigheterna inom statsförvaltningen när det utvecklar sin service och sina processer med hjälp av informationshantering och digitalisering.

Myndigheten ska producera i punkten avsedda sakkunnigtjänster exempelvis till stöd för samarbetsorganen inom sektorn. Sådana organ är för närvarande exempelvis ledningsgruppen för digital säkerhet inom den offentliga förvaltningen (VAHTI) och delegationen för informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (JUHTA). Myndigheten kommer i fortsättningen att svara för organiseringen av den praktiska verksamheten vid VAHTI.

Avsikten är att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata genom de sakkunnigtjänster som avses i den föreslagna bestämmelsen ska kunna dela med sig av den sakkunskap som den skaffat i sin egen produktion av informationshanteringstjänster och webbtjänster till de övriga myndigheterna inom statsförvaltningen. På så sätt kan man med hjälp av informationshantering och digitalisering främja exempelvis utvecklandet och förenhetligandet av verksamhetssätten inom statsförvaltningen och också mer allmänt öka kompetensen exempelvis när det gäller hanteringen av informationssäkerheten. Ett av underlagen för dessa sakkunnigtjänster är D9-funktionen, en tidsbunden funktion för att stödja genomförandet av digitaliseringsprojekt, som överfördes den 1 januari 2019 från Statskontoret till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Avsikten är att D9 ska förse statsförvaltningen med sådana sakkunnigtjänster i samband med utvecklingen av digitala tjänster som stöder digitaliseringsutvecklingen. Med stöd av den föreslagna 2 punkten kan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata producera antingen enstaka serviceuppdrag eller mer kontinuerlig sakkunnigservice.

Enligt 3 punkten ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata upprätthålla en allmän lägesbild av den offentliga förvaltningens informationsförvaltning, informationshantering, informationssäkerhet och digitala tjänster. Inom ramen för denna uppgift sammanställer myndigheten exempelvis utrednings- och utvärderingsinformation. Avsikten är att den allmänna lägesbilden ska stödja genomförandet av finansministeriets uppgifter vid styrningen av informationsförvaltningen, informationshanteringen, webbtjänsterna och informationssäkerheten. Med hjälp av den allmänna lägesbilden kommer inte bara finansministeriet utan också de övriga ministerierna samt aktörerna inom den offentliga förvaltningen att kunna följa hur den offentliga förvaltningens informationsförvaltning, informationshantering, informationssäkerhet och digitala tjänster utvecklas och förändras och vilka verkningar detta får. Tillsammans med de övriga myndigheter som tar fram information kommer denna uppgift att bidra till den informationsbaserade ledningen av den offentliga förvaltningen. I uppgiften ingår också uppföljning och utvärdering av det användarstöd för digitala tjänster som avses i 3 §.

5 §. Behörighetsvillkor. Bestämmelser om behörighetsvillkor för tjänster vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata får utfärdas med stöd av bemyndigandet i 8 § 4 mom. i statstjänstemannalagen (750/1994).

Enligt 1 mom. är behörighetsvillkoret för de tjänstemän som lyder direkt under generaldirektören och hör till ämbetsverkets ledning samt de andra tjänstemän som har en ledande uppgift och som lyder direkt under generaldirektören högre högskoleexamen, sådan mångsidig erfarenhet som uppgiften kräver samt i praktiken visad ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap. Behörighetsvillkoret ska gälla samtliga chefer som är direkt underställda generaldirektören, oberoende av om de är i chefsställning i egenskap av chefer för en verksamhetsenhet vid myndigheten, som exempelvis en linje eller verksamhetsenhet, eller s.k. stabsdirektörer utan chefsställning.

I 2 mom. föreslås som ett särskilt behörighetsvillkor för tjänsten som häradsarkivarie annan högre högskoleexamen i juridik än magisterexamen i internationell och komparativ rätt. Behörighetsvillkoret motsvarar det behörighetsvillkor som anges i den gällande förordningen om registerförvaltningen.

6 §. Behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper. I paragrafen föreslås bestämmelser om särskilda behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper samt om hur många tjänster som omfattas av behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper. Med stöd av bemyndigandena i 6 § 3 och 4 mom. i lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003) kan det utfärdas bestämmelser om behörighetsvillkor för tjänsterna vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

I syfte att trygga den svenskspråkiga befolkningens tillgång till tjänster ska enligt 1 mom. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata för sex av tjänsterna som häradsarkivarie som behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper ställa utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i finska.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om särskilda behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper för sådana tjänster där högskoleexamen inte har föreskrivits som behörighetsvillkor. I syfte att trygga den svenskspråkiga befolkningens tillgång till service ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata för 21 tjänster i fråga om vilka högskoleexamen inte är ett föreskrivet behörighetsvillkor som särskilda behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper ställa goda muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i finska.

Genom att det ställs behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper ges Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata förutsättningar att tillhandahålla svenskspråkig service och tillgodose de språkliga rättigheterna. Myndigheten ska fastställa innehållet i tjänsterna och placera tjänsterna med hänsyn till behovet av svenskspråkig service. Utvecklingen inom servicen, servicekanalerna, processerna och tekniken medför också behov av att ompröva i vilka uppgifter svenskspråkig service behövs.

7 §. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas verksamhetsställen. I paragrafen föreslås bestämmelser om de kommuner där myndighetens verksamhetsställen kommer att vara placerade. Avsikten är att myndigheten ska ha verksamhetsställen på sammanlagt 18 orter. Kunderna inom förvaltningen ska kunna besöka verksamhetsställena i alla ärenden som kräver personlig service. Sådana tjänster som myndigheten tillhandahåller som förutsätter service över disk, dvs. kundbesök, är förrättande av borgerlig vigsel, intyg som tillhandahålls av notarius publicus, registrering av inflyttning samt bestyrkande av köp. Eftersom verksamhetsställena kommer att omfattas av förordningen om öppethållandet av statens ämbetsverk (332/1994, nedan förordningen om öppethållande) måste verksamhetsställena ha öppet under de tider som anges i förordningen.

Vid sidan av verksamhetsställena ska det i myndighetens arbetsordning få bestämmas om organiseringen av arbetet vid myndigheten, exempelvis om de orter där personalen arbetar utöver vid verksamhetsställena. Från dessa servicepunkter, som primärt definieras som arbetsställen för personalen, ska myndigheten kunna producera tjänster via olika kommunikationskanaler på de orter där myndigheten har en närvaro. Vid sidan av kundbesök kan myndigheten som kommunikationskanaler använda exempelvis e-tjänster, telefontjänster, e-post och brevpost. Vid servicepunkterna ska det också vara möjligt att utifrån det lokala servicebehovet erbjuda möjlighet till kundbesök exempelvis med bokad tid eller under tider som avviker från dem som anges i förordningen om öppethållande. Avsikten är att förordningen om öppethållande inte ska tillämpas på servicepunkterna.

Den föreslagna bestämmelsen gör det möjligt att placera den riksomfattande myndighetens verksamheter på ett kundorienterat sätt som beaktar de förändrade behoven hos förvaltningens kunder. Kundernas behov och förväntningar, sätten att arbeta och rutinerna för kundservice har förändrats och kommer att förändras också framöver, i synnerhet som en följd av den tekniska utvecklingen, inte bara inom statsförvaltningen utan i hela samhället. Serviceprincipen enligt förvaltningslagen förutsätter att utgångspunkten för myndighetens verksamhet ska vara att betjäna förvaltningens kunder så att det är så lätt som möjligt att uträtta ärenden och så att kunden har de facto tillgång till servicen. Allt fler av förvaltningens kunder ser fram emot möjligheten att sköta ärenden elektroniskt. Genom att fördela myndighetens verksamheter på verksamhetsställen och servicepunkter kan man mer effektivt svara på de förändrade kundbehoven och den vägen genomföra serviceprincipen. Förändringen öppnar för platsoberoende arbete på flera olika ställen och för en verksamhetsmodell där de anställdas arbetsställen och den service som myndigheten tillhandahåller inte behöver finnas på samma ställe. Ur regional synvinkel är det dessutom motiverat att de anställda kan arbeta även vid sådana arbetsställen där det inte finns behov av egentlig kundservice.

8 §. Ikraftträdande. Förordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2020, dvs. samtidigt med den lagstiftning som gäller inrättandet av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

2. Statsrådets förordning om befolkningsdatasystemet

3 §. Kontrollbeteckning för tekniska identifieringskoder och elektroniska kommunikationskoder. I hänvisningsbestämmelsen i paragrafen föreslås en teknisk

ändring i rubriken för lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) som innebär att omnämmandet av Befolkningsregistercentralen ersätts med ett omnämmande av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

8 §. Uppgifter om vårdnad om barn. I paragrafen finns bestämmelser om de uppgifter om vårdnad om barn som registreras i befolkningsdatasystemet.

Enligt 2 punkten registreras datum för vårdnadens inledande i befolkningsdatasystemet, om avtal har ingåtts om vårdnaden eller om ett domstolsbeslut om vårdnad har getts. Det föreslås att punkten ändras så att som uppgift om vårdnad om barn alltid registreras datum för vårdnadens inledande. Datum för vårdnadens inledande bestäms med stöd av lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983).

Paragrafens 3 punkt behöver kompletteras med anledning av de ändringar som genom lag 190/2019 gjorts i 7 och 9 § i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983). Enligt de nya bestämmelserna kan uppgiftsfördelningen mellan vårdnadshavarna utöver i ett domstolsbeslut även bestämmas i ett avtal om vårdnad av barn som fastställts av socialnämnden. Dessutom kan det i ett avtal som socialnämnden har fastställt eller i ett domstolsbeslut bestämmas att den ena föräldern eller någon annan person har rätt att få uppgifter om barnet av myndigheter och privata tjänsteproducenter. Av denna anledning behöver paragrafens 3 punkt preciseras genom bestämmelser om att det som uppgifter om vårdnad om barn i befolkningsdatasystemet ska registreras information om vårdnadshavarnas uppgifter och rättigheter eller en särskild rättighet som beviljats den ena föräldern eller någon annan person, om det bestämts om dem i ett domstolsbeslut eller i ett avtal om vårdnad av barn som fastställts av socialnämnden.

Paragrafens 4 punkt behöver ändras så att i befolkningsdatasystemet antecknas uppgifter om barnets boende, om detta bestämts i ett domstolsbeslut eller i ett avtal om vårdnad av barn som fastställts av socialnämnden. Med stöd av ändringarna i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt kan det vara fastställt att barnet bor hos den ena föräldern eller hos någon annan person. Barnet kan också bo växelvis hos vardera föräldern.

Paragrafens 1 och 5 punkter ändras inte.

10 §. Uppgifter om intressebevakning. Bestämmelserna i 4 punkten föreslås bli preciserade så att i befolkningsdatasystemet också registreras namnet på den tjänsteproducent hos vilken den allmänna intressebevakaren är anställd. Preciseringen klargör det rådande läget i fråga om identifieringsuppgifterna för intressebevakningsbyråerna som producerar allmänna intressebevakningstjänster. Ålands rättshjälps- och intressebevakningsbyrå har inga företags- och organisationsnummer för enskilda byråer.

11 §. Uppgifter om fastställt omhändertagande. I hänvisningsbestämmelsen i paragrafen görs en teknisk ändring i rubriken för lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster så att den motsvarar lagens nya rubrik.

15 §. Uppgift om registermyndigheten. Paragrafens rubrik ändras så att paragrafen inte gäller endast uppgifter om den lokala registermyndigheten. Samtidigt förslås en teknisk ändring av rubrikens språkdräkt så att det i stället för uppgifter om registermyndigheten talas om uppgift om registermyndigheten.

Utöver rubriken föreslås också paragrafen bli ändrad. I paragrafen sägs det att i befolkningsdatasystemet registreras uppgift om den magistrat inom vars verksamhetsområde personen som är föremål för registrering har sin hemkommun eller folkbokföringskommun. Eftersom magistraterna kommer att slås samman i den nya Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kommer de inte längre att vara lokala registermyndigheter. Därför kommer information om magistraten inte längre att registreras i befolkningsdatasystemet.

Till följd av organisationsreformen kommer i befolkningsdatasystemet i fortsättningen som uppgift om registermyndigheten att registreras antingen Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller Statens ämbetsverk på Åland, beroende på om den registrerades hemkommun eller folkbokföringskommun är i Fastlandsfinland eller på Åland.

20 §. Uppgifter som registreras om utländska medborgare. I 1 och 2 mom. görs tekniska ändringar som innebär att omnämmandet av magistraten ersätts med ett omnämmande av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Paragrafens 3 mom. ändras inte.

Det som i 1 och 2 mom. föreskrivs om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska i landskapet Åland med stöd av 44 § gälla Statens ämbetsverk på Åland.

23 §. Byggnadsbeteckning. I paragrafen görs en teknisk ändring så att omnämmandet av Befolkningsregistercentralen ersätts med ett omnämmande av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

26 §. Lägenhetsbeteckning. I paragrafen görs en teknisk ändring så att omnämmandet av Befolkningsregistercentralen ersätts med ett omnämmande av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

28 §. Områdesindelningar som registreras i befolkningsdatasystemet. I 1 mom. finns bestämmelser om administrativa och andra motsvarande områdesindelningar som ska registreras i befolkningsdatasystemet. I 1 mom. 5 punkten sägs det att indelningen i verksamhetsområden för magistraterna och deras enheter ska registreras i befolkningsdatasystemet. Till följd av organisationsreformen har magistraterna införlivats i den nya Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. På grund av sammanslagningen upphör indelningen i verksamhetsområden för magistraterna. Därför föreslås det att 1 mom. 5 punkten upphävs.

29 §. Kontroll av uppgifter som gäller utländska medborgare. I det inledande stycket till 1 mom. och i 1 mom. 3 punkten finns en hänvisning till lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster. Hänvisningarna ändras till hänvisningar till lagen om befolkningsdatasystemet och

de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

I 1 och 3 mom. finns bestämmelser om de handlingar som ska visas upp för magistraten och om magistratens skyldighet att kontrollera de uppgifter som den utländska medborgaren har visat upp. Momenten ändras så att hänvisningen till magistraten ersätts med en hänvisning till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Paragrafens 2 mom. ändras inte.

Med stöd av 44 § ska paragrafen tillämpas på Statens ämbetsverk på Åland i landskapet Åland.

30 §. *Myndighetsuppgifter vid mottagande av utländska medborgares begäran om registrering av uppgifter och vid registrering av uppgifter.* Paragrafens 1 mom. ändras inte. I 2 och 3 mom. finns en hänvisning till lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster. Hänvisningarna ändras till hänvisningar till lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Dessutom ändras hänvisningsbestämmelsen i paragrafen till en hänvisning till lagens 19 § 2 mom. i stället för till 19 § 3 mom. Ändringarna är av teknisk natur.

32 §. *Anmälning av födelse.* Paragrafens 4 mom. ändras så att omnämmandet av magistraten ersätts med ett omnämmande av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Med stöd av 44 § ska momentet tillämpas på Statens ämbetsverk på Åland i landskapet Åland. Dessutom ersätts det föråldrade begreppet teknisk anslutning med begreppet tekniskt gränssnitt.

Om en anmälan om födsel inte görs till befolkningsdatasystemet via ett tekniskt gränssnitt, ska verksamhetsenheten för hälso- och sjukvård eller den yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som avses ovan göra en skriftlig anmälan enligt 1–3 mom. Anmälan görs till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata om moderns hemkommun är i Fastlandsfinland. Anmälan görs till Statens ämbetsverk på Åland om moderns hemkommun är i landskapet Åland. Om modern inte har hemkommun i Finland eller om uppgiften om hemkommun saknas, ska anmälan göras utifrån barnets födelseort till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller till Statens ämbetsverk på Åland.

33 §. *Anmälan av uppgifter om personer som vistas i en anstalt.* Paragrafen ändras så att omnämmandet av magistraten ersätts med ett omnämmande av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Med stöd av 44 § ska paragrafen tillämpas på Statens ämbetsverk på Åland i landskapet Åland.

Brottspåföljdsverket, verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och verksamhetsenheter inom socialvården ska under januari månad för kontroll av en persons hemkommun och bostad där till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller till Statens ämbetsverk på Åland anmäla personer som vistats i en straffanstalt eller en verksamhetsenhet i mer än tre månader. Anmälan ska lämnas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, om personens hemkommun är i Fastlandsfinland. Anmälan ska lämnas till Statens ämbetsverk på Åland om

personen har sin hemkommun i landskapet Åland. Om personen inte har hemkommun i Finland, avgörs mottagaren av anmälan utifrån den kommun där straffanstalten eller verksamhetsenheten är belägen. Om straffanstalten eller verksamhetsenheten är belägen i Fastlandsfinland lämnas anmälan till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Om straffanstalten eller verksamhetsenheten är belägen i landskapet Åland lämnas anmälan till Statens ämbetsverk på Åland.

34 §. *Anmälningar som meddelats av finska beskickningar utomlands.* Paragrafen ändras så att omnämmandet av magistraten ersätts med ett omnämmande av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Avsikten är att paragrafen med stöd av 44 § ska tillämpas på Statens ämbetsverk på Åland i landskapet Åland.

Dessutom ändras hänvisningen till lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster i 2 mom. till en hänvisning till lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

35 §. *Anmälningar om byggprojekt och byggnader.* Bestämmelsen i 3 mom. ändras så att det i stället för magistraten är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata som ska lämna Lantmäteriverket eller kommunen de uppgifter som behövs för att den byggnadsbeteckning som baserar sig på fastighetsbeteckningen ska kunna ges.

37 §. *Urvalsgrunder för personuppgifter.* I paragrafen finns en bestämmelse som hänvisar till lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster. Bestämmelsen ändras så att det hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i stället för till Befolkningsregistercentralen. Ändringen är av teknisk natur.

38 §. *Tillhandahållande av handlingar.* Hänvisningen till lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster i 1 mom. ändras till en hänvisning till lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

39 §. *Anmälan om barns födelse.* Paragrafen ändras så att omnämmandet av magistraten ersätts med ett omnämmande av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Om uppgifter om ett barn inte har införts i befolkningsdatasystemet, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata på begäran och på basis av anmälan få utfärda ett intyg över barnets födelse till barnets mor eller den i vars vård barnet är.

Avsikten är att paragrafen med stöd av 44 § ska tillämpas på Statens ämbetsverk på Åland i landskapet Åland.

41 §. *Identifiering av den som ansöker om certifikat.* I paragrafen finns en bestämmelse som hänvisar till lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster. Hänvisningsbestämmelsen ändras så att hänvisningen till lagen ersätts med en hänvisning till lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Ändringen är av teknisk natur.

I paragrafen finns även en hänvisning till lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009). Lagens rubrik har ändrats. Därför föreslås en hänvisning till lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (533/2016).

42 §. Innehållet i det uppdragsavtal som gäller databehandlingstjänster. I paragrafen föreskrivs det med stöd av gällande 70 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (nedan *befolkningsdatalagen*) i detalj om avtal som gäller databehandlingstjänster. I paragrafen anges det att avtal om databehandlingstjänster ska ingås skriftligen. Bestämmelserna i 70 § 2 mom. i befolkningsdatalagen har ändrats så att man slopat kravet på skriftligt avtal. Krav på skriftligt avtal ingår redan i europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan dataskyddsförordningen, och det finns ingen anledning att föreskriva särskilt om detta. Av denna anledning föreslås det att kravet slopas också i förordningen.

I motiveringen till ändringen av lagens 70 § 2 mom. som gäller databehandlingstjänster konstateras det att med avseende på Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas verksamhet kan det dock föreskrivas om innehållet i avtalet genom förordning. Med databehandlingstjänster avses enligt lagens 70 § 1 mom. den tekniska driften och databehandlingen av det register eller datasystem som myndigheten svarar för. I praktiken är det fortfarande fråga om reglering av innehållet i ett avtal som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan förbinda sig till för att producera en databehandlingstjänst.

Avtalet mellan personuppgiftsbiträdet och den personuppgiftsansvarige regleras allmänt i artikel 28 i dataskyddsförordningen, och det är inte möjligt att avvika från bestämmelserna i dataskyddsförordningen genom förordning av statsrådet. Enligt artikel 28.3 i dataskyddsförordningen ska när uppgifter behandlas av ett personuppgiftsbiträde hanteringen regleras genom ett avtal eller en annan rättsakt enligt unionsrätten eller enligt medlemsstaternas nationella rätt som är bindande för personuppgiftsbiträdet med avseende på den personuppgiftsansvarige och i vilken föremålet för behandlingen, behandlingens varaktighet, art och ändamål, typen av personuppgifter och kategorier av registrerade, samt den personuppgiftsansvariges skyldigheter och rättigheter anges.

Med beaktande av att artikel 28 i dataskyddsförordningen innehåller allmänna bestämmelser om de frågor som kan vara föremål för avtalet om databehandlingstjänster föreslås det att paragrafen ses över i fråga om avtalets innehåll så att den inte innehåller bestämmelser som överlappar med bestämmelserna i dataskyddsförordningen. Utöver det som i dataskyddsförordningen bestäms om avtal om behandling av personuppgifter ska i avtalet om databehandlingstjänster åtminstone regleras det ansvar och de uppgifter som servicemottagarna har, de uppgifter som omfattas av tjänsterna och hur de uppdateras, lagras och utplånas, prissättningen av tjänsterna samt avtalets giltighet.

I paragrafen ändras dessutom rubriken för lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster så att den motsvarar lagens nya rubrik.

43 §. Behörighetsarrangemang vid korrigerig av felaktiga uppgifter. Det föreslås att paragrafens upphävs. Paragrafen har utfärdats med stöd av bemyndigandet att utfärda förordning i 21 § 3 mom. i den tidigare gällande befolkningsdatalagen. I paragrafen finns bestämmelser om behörighetsfördelningen vid korrigerig av felaktiga uppgifter. De felaktiga uppgifter som avses i paragrafen är uppgifter som lämnats med hjälp av teknisk anslutning och som gäller fastigheter, byggnader, lägenheter och lokaler. Med stöd av det nya 21 § 2 mom. i befolkningsdatalagen ska Statens ämbetsverk på Åland svara för rättelser också i fråga om uppgifter som lämnats i större mängder till den del som gäller rättelse av uppgifter om en enskild person, fastighet, byggnad, lägenhet eller lokal.

44 §. Statens ämbetsverk på Ålands behörighet. Paragrafen ändras så att det i den inte längre föreskrivs om behörighetsarrangemang i fråga om magistraterna vid uppdateringen av uppgifter i befolkningsdatasystemet, utan om Statens ämbetsverk på Ålands behörighet. Paragrafen har utfärdats med stöd av bemyndigandet att utfärda förordning i 21 § 3 mom. i den tidigare gällande befolkningsdatalagen.

I den föreslagna paragrafen särskiljs de bestämmelser där det hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, men som i landskapet Åland ska tillämpas på Statens ämbetsverk på Åland. Statens ämbetsverk på Ålands uppgifter har i den gällande befolkningsdatalagen baserat sig på lagen om registerförvaltning, där enligt 3 § 2 mom. magistratens uppgifter i landskapet Åland sköts av Statens ämbetsverk på Åland, om inte något annat föreskrivs särskilt. När magistraternas uppgifter slås samman med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kommer det inte längre att föreskrivas särskilt om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas uppgifter. Särskilda bestämmelser behövs om Statens ämbetsverk på Ålands befogenheter.

3. Statstjänstemannaförordningen

3 §. Det föreslås att 2 mom. 7 punkten upphävs. I fortsättningen ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata direkt med stöd av 1 mom. fatta beslut om inrättande, ändring och indragning av tjänster och om överföring av en tjänst inom ett ämbetsverk till en annan enhet än den enhet som tjänsten har inrättats vid.

4. Förordningen om statens tjänstekollektivavtal

9 §. Vissa behörighetsarrangemang. I paragrafens 4 mom. finns bestämmelser om beslut om de till en tjänst utnämnda tjänstemännens avlöning och naturaförmåner. I 4 mom. 5 punkten anges det att beslut om de till en tjänst utnämnda tjänstemännens avlöning och naturaförmåner fattas av Regionförvaltningsverket i Östra Finland i fråga om magistraterna. Till följd av organisationsreformen överförs de uppgifter som åligger magistraterna och enheten för styrning och utveckling av magistraterna vid Regionförvaltningsverket i Östra Finland till en ny helhet vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Därför föreslås det att 4 mom. 5 punkten som gäller behörigheten för Regionförvaltningsverket i Östra Finland stryks.

10 §. Arbetsgivartjänstemän. I paragrafen finns bestämmelser om arbetsgivartjänstemän. I 4 mom. förtecknas arbetsgivartjänsterna vid ämbetsverk och inrättningar. Det föreslås att punkterna 25, 31 och 32 i momentet ändras så att konsekvenserna av omorganiseringen beaktas.

I 25 punkten förtecknas arbetsgivartjänsterna vid finansministeriet. Som en följd av sammanslagningen av de uppgifter som åligger magistraterna, enheten för styrning och utveckling av magistraterna vid Regionförvaltningsverket i Östra Finland och Befolkningsregistercentralen kan i punkten som obehövt strykas omnämmandet av att arbetsgivartjänsterna omfattar tjänsten som tjänsteman som sköter ärenden som gäller anställningsförhållanden vid magistraterna.

I 31 punkten förtecknas arbetsgivartjänsterna vid Befolkningsregistercentralen. Befolkningsregistercentralens namn ändras till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

I 32 punkten förtecknas arbetsgivartjänsterna vid regionförvaltningsverken och Statens ämbetsverk på Åland. Det föreslås att i punkten stryks tjänsten som chef för enheten för styrning och utveckling av magistraterna, eftersom enheten för styrning och utveckling av magistraterna slås samman med Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

5. Statsrådets förordning om regionförvaltningsverken

5 §. Ansvarsområdet för regionförvaltningsverkens förvaltnings- och utvecklingstjänster. Paragrafens 1 mom. 2 punkt ändras så att i fråga om uppgifterna inom ansvarsområdet för regionförvaltningsverkens förvaltnings- och utvecklingstjänster stryks de riksomfattande uppgifterna i anslutning till magistraternas löne- och arbetsgivarpolitik.

5 a §. Skötseln av förvaltnings- och utvecklingstjänster. Det föreslås att i 3 mom. stryks omnämmandet av att ansvarsområdet för regionförvaltningsverkens förvaltnings- och utvecklingstjänster, innan det fattar beslut eller träffar något annat avgörande i ärenden som gäller löne- och arbetsgivarpolitik och preciserande tjänstekollektivavtal, när det är fråga om personalen vid magistraten ska inhämta godkännande av finansministeriets avdelning som styr regionförvaltningsverken.

6. Förordningen om utredande av dödsorsak

18 §. I 3 mom. görs en teknisk ändring som innebär att anmälan om dödsfall ska göras till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller Statens ämbetsverk på Åland i stället för till magistraten. Om den avlidnes hemkommun är i Åland eller om uppgift om hemkommunen för en person som avlidit på Åland saknas, ska anmälan om dödsfall göras till Statens ämbetsverk på Åland i stället för till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

22 a §. I 3 mom. görs en teknisk ändring som innebär att huvudmannen för begravningsplatsen eller huvudmannen för krematoriet ska göra anmälan till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller i landskapet Åland till

Statens ämbetsverk på Åland i stället för till magistraten. Om den avlidne hade sin hemkommun i Åland vid sin död eller om uppgift om hemkommunen för en person som avlidit på Åland saknas, ska anmälan om dödsfall göras till Statens ämbetsverk på Åland i stället för till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

26 a §. I paragrafen görs en teknisk ändring så att omnämmandet av Befolkningsregistercentralen ersätts med ett omnämmande av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

7. Statsrådets förordning om rökrum och ansökan om rökförbud i bostadssammanslutningar

4 a §. *Ansökan om rökförbud i bostadssammanslutningar.* I 1 mom. 3 punkten görs en teknisk ändring så att det hänvisas till den nya rubriken för lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

8. Statsrådets förordning om medborgarskap

1 §. *Skyldighet att begära bestämmande av medborgarskapsstatus.* Paragrafens samtliga moment ändras så att behörig myndighet är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och i landskapet Åland Statens ämbetsverk på Åland i stället för magistraten.

I 2 mom. görs dessutom tekniska ändringar i hänvisningarna till författningar och paragrafer. Rubriken för lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster ersätts med författningens nya rubrik, dvs. lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Eftersom det genom lag (/) också har gjorts ändringar i 19 § 1 mom. i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster, vilken bestämmelse det hänvisas till i 1 § 2 mom. i statens förordning om medborgarskap, föreslås det att också hänvisningen i 2 mom. ändras.

Bestämmelserna i 19 § 1 mom. i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster har delats i två delar så att det i ett nytt 1 mom. föreskrivs allmänt om kontroll av uppgifternas tillförlitlighet. Det nya 1 mom. motsvarar således första meningen i 19 § i dess gällande lydelse. I det nya 2 mom. föreskrivs närmare om formella krav som gäller framläggande av utländska handlingar. Förutsättningarna för legalisering av en handling, ett intyg från en myndighet eller en översättning motsvarar 1 mom. i den tidigare paragrafen. Till momentets början har dock fogats en precisering av vilka handlingar förutsättningarna ska tillämpas på. Om en handling som avses i 1 mom. och ligger till grund för registrering av uppgifter har fått direkt från en utländsk myndighet via ett gränssnitt eller på något annat tillförlitligt elektroniskt sätt, behöver förutsättningarna i det nya 2 mom. inte tillämpas. Genom ändringen har man skapat beredskap för ökad elektroniskt informationsutbyte med utländska myndigheter.

I denna proposition föreslås det att 1 § 2 mom. i statsrådets förordning om medborgarskap ändras så att i bestämmelsen i fortsättningen hänvisas till 19 § 1 och 2 mom. i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Författningen motsvarar då i huvudsak den gällande regleringen.

2 §. Meddelande om upphävande av faderskap. Paragrafen ändras så att behörig myndighet i stället för magistraten är Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och i landskapet Åland Statens ämbetsverk på Åland.

6 §. Myndighetssamarbete. Paragrafen ändras så att hänvisningen till magistraterna stryks. I stället för till magistraterna ska det hänvisas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och till Statens ämbetsverk på Åland.

4. Konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser

Den lösning beträffande verksamhetsställena som föreslås i förordningen om organiseringen av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har inga konsekvenser för myndighetens omkostnader och basfinansiering under övergångsfasen när den nya myndigheten inleder sin verksamhet den 1 januari 2020. Lösningen bedöms emellertid ha potentiella spareffekter i framtiden när organisationens kostnadseffektivitet och lokaleffektivitet har förbättrats.

Behovet av lokaler beror på den interna organiseringen av verksamheten, lokalstandarderna och antalet verksamhetsställen. Merparten av de nuvarande servicepunkterna (sammanlagt 20 st) som kommer att finnas utanför det föreslagna nätverket av verksamhetsställen har hyreskontrakt som gäller tills vidare. Sammanlagt 6 servicepunkter (Brahestad 2/2029, Esbo 10/2022, Idensalmi 4/2027, Jakobstad 2/2026, Kouvola 7/2030, Reso 3/2029, Ylivieska 1/2021) har tidsbundna hyreskontrakt som löper ut senast i juli 2030. När de nuvarande hyreskontrakt som överförs på myndigheten löper ut, kommer det framöver att vara möjligt att bedöma personalens möjlighet att övergå till att arbeta exempelvis vid ett samservicekontor på samma placeringssort, där man också kan tillhandahålla kundservice efter behov. Genom en effektivare lokalhantering kan man därmed uppnå besparingar i myndighetens lokalkostnader. De uppskattade kostnadsbesparingarna i lokalhyrorna för exempelvis de fem (lokalerna i Reso är uthyrda till Migrationsverket fram till mars 2029) ovannämnda lokalerna och arbetsställena är sammanlagt cirka 85 000 euro/årsverke varje år efter 2030.

Konsekvenser för myndigheterna

I statsrådets förordning om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata föreslås bestämmelser om särskilda behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper samt om hur många tjänster vid myndigheten som omfattas av sådana villkor. Vid organisationsreformen förblir antalet tjänster där det krävs särskilda språkkunskaper oförändrat, vilket innebär 6 tjänster som häradsskrivare och 21 tjänster i fråga om vilka högskoleexamen inte är ett föreskrivet behörighetsvillkor. De föreslagna särskilda behörighetsvillkor som gäller språkkunskaper motsvarar i fråga om nivån

och antalet berörda tjänster kravnivån och det totala antalet tjänster som för närvarande bestäms för magistraterna enligt varje verksamhetsområde.

Med tanke på verksamheten vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata kan det bedömas att det är lättare att anställa kompetent, språkkunnig personal vid en riksomfattande myndighet när tjänsterna är gemensamma tjänster vid myndigheten och deras placering inte är bunden till verksamhetsområdena. I en riksomfattande myndighet har man möjlighet att på det mest effektiva sättet med hänsyn till verksamheten som helhet och tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna bedöma i vilka uppgifter det behövs språkkunniga tjänstemän, hur tjänsterna bör placeras och hur helheten bör organiseras. Myndigheten kan t.ex. om det anses vara ändamålsenligt med tanke på kundbehovet och organiseringen av myndighetens verksamhet inrätta en centraliserad svenskspråkig funktion, till vilken svenskspråkiga ärenden styrs via den riksomfattande arbetskön. I fortsättningen kan myndigheten med riksomfattande behörighet se till att de språkliga rättigheterna tillgodoses genom att placera de tjänster som omfattas av särskilda språkliga behörighetsvillkor på sådana orter som är lämpliga med tanke på myndighetens verksamhet och genomföra mer flexibla arrangemang i syfte att garantera god språklig service. På så sätt kan myndigheten säkerställa tillgången till service på rätt språk och enligt det faktiska servicebehovet på de orter där detta behövs.

Den relativa andelen tjänster i förhållande till den personal hos myndigheten som sköter uppgifter i samband med styrkande av livshändelser och övriga rättsskyddstjänster motsvarar den svenskspråkiga befolkningens relativa andel (ca 5 %) på riksnivå. I synnerhet när organisationer slås samman och verksamheten blir rikstäckande är det motiverat att antalet språkkunniga tjänstemän förblir oförändrat. I den riksomfattande verksamheten krävs det en tillräckligt stark svenskspråkig servicekedja för att de språkliga rättigheterna ska tillgodoses. Vid bestämmandet av antalet tjänster ska utgångspunkten vara den att myndigheten har tillräckligt med språkkunnig personal för att trygga svenskspråkiga kunders rätt till service på sitt modersmål. I takt med att myndigheten utvecklar de nationella rutinerna och skötseln av ärenden flyttas till nya digitala tjänster kontrolleras det att antalet tjänster där det krävs särskilda språkkunskaper motsvarar behovet av svenskspråkiga kundkontakter. Dessutom kan man i antalet sådana tjänster beakta förändringar i antalet anställda hos myndigheten. I framtiden när de digitala kommunikationskanalerna utvecklas kan det exempelvis bli möjligt att få närmare statistiska data om finsk- respektive svenskspråkiga kundkontakter och fastställa behovet av kunskaper i svenska utifrån de faktiska kundbehoven.

Av Befolkningsregistercentralens och magistraternas sammanlagt 38 verksamhetsställen eller arbetsställen kommer sammanlagt 20 servicepunkter att finnas utanför de verksamhetsställen som föreslås i organisationsförordningen. Dessa servicepunkter är Borgå, Brahestad, Esbo, Hyvinge, Idensalmi, Jakobstad, Kemi, Kemijärvi, Kittilä, Kotka, Mänttä-Vilppula, Nyslott, Pargas, Raseborg, Reso (verksamheten har lagts ned och lokalerna återuthyrts), Raumo, Saarijärvi, Salo, Varkaus och Ylivieska. Avsikten är inte att i samband med organisationsreformen direkt minska antalet placeringsorter för myndighetens verksamhet, utan meningen är att de orter där myndigheten har verksamhet men som ligger utanför nätverket av verksamhetsställen genom myndighetens arbetsordning ska tas in som servicepunkter för myndigheten.

Utöver verksamhetsställen ska också servicepunkterna erbjuda möjlighet till kundbesök exempelvis med tidsbokning i enlighet med servicebehovet. Magistraterna ingår också i samservicens kontaktpunktsnätverk. Att samservicen utnyttjas i syfte att trygga tillgången till besökstjänster är naturligt och följdriktigt.

Sådana tjänster som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata tillhandahåller som kräver att kunden personligen besöker verksamhetsstället är förrättande av borgerlig vigsel, intyg som tillhandahålls av notarius publicus, registrering av inflyttning samt bestyrkande av köp. Vid registreringen av inflyttning krävs ett personligt besök i synnerhet vid registrering av utlänningar, eftersom man vid registreringen behöver försäkra sig om kundens identitet och om autenticiteten för de handlingar som läggs fram. Intyg av notarius publicus registreras i regel i originalhandlingen i enlighet med de internationella förpliktelser som är bindande för Finland. Utvecklingen av operativ praxis i fråga om elektroniska dokument och av annan operativ praxis för att styrka handlingars äkthet sker inom ramen för internationellt samarbete, och införandet av praxis sker långsamt.

Antalet kundkontakter som gäller sådana tjänster som förutsätter besök är relativt litet jämfört med andra tjänster som myndigheten tillhandahåller. Tjänster som förutsätter personligt besök utgör en rätt liten andel av den servicehelhet som myndigheten i huvudsak riktar till enskilda och av det totala antalet kontakter med myndigheten. År 2018 förrättades det cirka 10 000 civila vigslar vid magistraterna, det utfärdades cirka 150 000 intyg av notarius publicus och det gjordes cirka 25 000 registreringar av uppgifter om utlänningar.

Antalet prestationer vid magistraterna för tjänster som förutsätter personligt besök var år 2012 sammanlagt cirka 217 869. År 2018 var motsvarande siffra sammanlagt cirka 196 306 prestationer. Antalet kundkontakter i sådana tjänster som förutsätter personligt besök har under den granskningsperiod på sju år som anges ovan minskat vid magistraterna med sammanlagt cirka 21 562 kundkontakter, dvs. med sammanlagt cirka tio procent.

Med hänsyn till det som anges ovan är antalet kundkontakter stort i de tjänster där kunden inte nödvändigtvis personligen behöver besöka myndigheten. Medborgarrådgivningen hade år 2018 flera miljoner kundkontakter. År 2018 behandlades cirka 670 000 registreringar av flyttningsanmälningar och uppgifter om hemort, det gjordes cirka 355 000 registreringar med anknytning till uppgifter om personer som inte gällde utlänningar och i magistraternas informationstjänst gavs det cirka 800 000 utdrag eller intyg ur befolkningsregistret eller något annat register som myndigheten är huvudman för. Inom förmyndarverksamhetens intressebevakningstjänster i uppgifter som gäller övervakning av intressebevakare var antalet avgjorda tillståndsärenden och granskade redovisningar från intressebevakare sammanlagt cirka 96 000. Sammanlagt behandlades cirka 20 000 ärenden som gällde förordnande av intressebevakare och fastställande av intressebevakningsfullmakt. I ärenden som gäller förordnande av intressebevakare är det i vissa fall nödvändigt att träffa den person för vilken man överväger att förordna en intressebevakare. I specialfall är det också nödvändigt att träffa själva intressebevakaren. Dessa möten ordnas på myndighetens initiativ vid en tidpunkt som särskilt avtalas, antingen genom personligt besök hos myndigheten, via distanskontakt eller hos kunden exempelvis i ett servicehus eller vid en annan vårdinrättning.

Genom organiseringen av myndighetens verksamhet kan man genom den föreslagna fördelningen av verksamhetsställen och servicepunkter svara mot kundernas förändrade behov att primärt sköta sina ärenden digitalt närhelst det är möjligt. I kombination med den regionala närvaron och nätverket av verksamhetsställen och servicepunkter innebär den rikstäckande behörighet som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har att personalen vid det nya ämbetsverket bättre än hittills ges möjlighet att specialisera sig på olika uppgiftsområden. Dels kan uppgifter till exempel koncentreras till olika verksamhetsställen och servicepunkter, dels kan ärenden flexibelt dirigeras till att behandlas och avgöras vid de ställen där lämpliga personresurser finns att tillgå. Detta är ofta möjligt oberoende av var kunden fysiskt har inlett ärendet. Dels kan också personresurser styras till sådana uppgifter och regioner där de behövs. Vikten av detta accentueras av att en betydande del av personalen på grund av åldersstrukturen kommer att gå i pension redan under de närmast följande åren. Vid kompletterande rekryteringar kan man då flexibelt beakta kvalitativa behov och behov av tjänster i regionerna.

Konsekvenser för personalen

I samband med myndighetsreformen bör organisationsstrukturen, servicekedjorna samt behovet av finsk- och svenskspråkig service bedömas så att de tjänster som anges i förordningen där det krävs särskilda språkkunskaper kan specificeras, placeras på ett ändamålsenligt sätt med hänsyn till de språkliga rättigheterna och tillsättas med sådan personal som uppfyller behörighetsvillkoren. På grund av övergångsbestämmelsen i 14 § i lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är utgångspunkten för organisationsreformen den att de som vid ikraftträdandet av lagen är utnämnda till tjänster vid Befolkningsregistercentralen, en magistrat eller enheten för styrning och utveckling av magistraterna fortfarande är behöriga för tjänsten. I samband med organisationsreformen är det möjligt att enligt behov placera sådana tjänstemän som uppfyller behörighetsvillkoren och som omfattas av reformen i uppgifter där det krävs särskilda språkkunskaper.

Utöver de 18 verksamhetsställen som föreslås kan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata på ett flexibelt sätt i sin egen arbetsordning besluta om myndighetens övriga servicepunkter och om arbetet vid dem. Organisationsreformen innebär således inga förändringar på de orter där myndigheten har verksamhet. Utöver det föreslagna nätverket av verksamhetsställen gör de arbetsorter som bestäms genom arbetsordningen det möjligt att med hänsyn till myndighetens breda uppgiftsområde planera olika funktioner så att de kan ordnas flexibelt exempelvis med beaktande av de möjligheter som digitaliseringen ger. Den föreslagna lösningen i fråga om verksamhetsställena har således inga konsekvenser med tanke på de orter där personalen arbetar.

Samhälleliga konsekvenser

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är en nationell tvåspråkig myndighet inom centralförvaltningen. Organisationsreformen kan bedömas ha positiva effekter på tillgodoseendet av kundernas språkliga rättigheter. Antalet tjänster där det krävs särskilda språkkunskaper förblir oförändrat i reformen. Dessutom avskaffas de nuvarande gränserna för magistraternas befogenheter, vilket innebär att kompetensen hos språkkunniga tjänstemän i fortsättningen i högre grad är tillgängliga på riksomfattande nivå. Exempelvis med riksomfattande arbetsköer kan

man mer effektivt styra myndighetens serviceverksamhet i syfte att tillgodose de språkliga rättigheterna, exempelvis i syfte att förbättra den svensk- och samiskspråkiga servicen. Också i kundservicesituationer kan man vid behov exempelvis med hjälp av videokonferensutrustning utnyttja den språkliga kompetens som finns vid myndigheten i olika delar av landet. I besluten om placeringen av tjänsterna vid den riksomfattande myndigheten beaktas samtidigt också behoven av personliga besök så att kunderna ges möjlighet att sköta ärenden på sitt modersmål. Om den svenskspråkiga verksamheten kan koncentreras och effektiviseras kan reformen också ha positiva effekter för Statens ämbetsverk på Åland, som sköter myndighetens uppgifter på Åland. Exempelvis utbildning och information kan i fortsättningen skötas på ett mer ändamålsenligt sätt i fråga om den svenskspråkiga befolkningen.

Det föreslagna nätverket av verksamhetsställen för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata innebär att all den service som myndigheten tillhandahåller är tillgänglig vid de fastställda verksamhetsställena under tjänstetid i enlighet med förordningen om öppethållandet av statens ämbetsverk. Förslaget säkerställer också tillgången till myndighetens tjänster, dvs. ett rimligt avstånd för kunden att avlägga besök, i situationer som kräver personligt besök eller där kunden av andra orsaker behöver sköta ärenden vid myndigheten.

I den föreslagna lösningen i fråga om verksamhetsställena kommer avstånden till tjänster som kräver personligt besök att vara 16–149 km från de orter bland myndighetens nuvarande placeringsorter som kommer att ligga utanför nätverket av verksamhetsställen, enligt följande: Från Esbo till Helsingfors 16 km, från Hyvinge till Tavastehus 49 km, från Idensalmi till Kuopio 80 km, från Kotka till Kouvola 57 km, från Kemi till Rovaniemi 117 km, från Kemijärvi till Rovaniemi 85 km, från Kittilä till Rovaniemi 149 km, från Mänttä-Vilppula till Jyväskylä 81 km, från Pargas till Åbo 23 km, från Jakobstad till Karleby 36 km, från Borgå till Helsingfors 52 km, från Brahestad till Uleåborg 75 km, från Raumo till Björneborg 49 km, från Saarijärvi till Jyväskylä 65 km, från Salo till Åbo 52 km, från Tavastehus till S:t Michel 105 km, från Varkaus till Kuopio 76 km och från Ylivieska till Karleby 82 km. Utifrån det som sägs ovan bedöms det att andelen service som kräver personligt besök inom den servicehelhet som huvudsakligen riktar sig till enskilda liksom också servicens andel av antalet kundkontakter kommer att vara liten. Den föreslagna lösningen i fråga om verksamhetsställena bedöms således inte ha några nämnvärda konsekvenser med tanke på tillgången till sådan service som kräver personligt besök.

De nuvarande servicepunkterna, som kommer att ligga utanför det föreslagna nätverket av verksamhetsställen, omfattar följande kommuner som är tvåspråkiga enligt språklagen: Esbo, Borgå, Pargas, Jakobstad och Raseborg. Besöksavstånden till de verksamhetsställena som under tjänstetid tillhandahåller service som kräver personligt besök kommer att bli mycket rimliga på följande sätt: Från Esbo till Helsingfors 16 km, från Borgå till Helsingfors 52 km, från Pargas till Åbo 23 km, från Jakobstad till Karleby 36 km och från Raseborg till Helsingfors 93 km. De föreslagna lösningarna i fråga om verksamhetsställena har inga konsekvenser som i väsentlig grad skulle försämra tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna eller tillgången till svenskspråkig service.

Lösningarna i fråga om verksamhetsställena har inga konsekvenser för de samiskspråkigas rättigheter. I samband med organisationsreformen har som en del av

en regeringsproposition som lämnas separat beretts ett förslag till ändring av 2 § i samiska språklagen där det föreslås att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata fogas till de myndigheter på vilka samiska språklagen tillämpas.

De övriga förordningsändringarna har inga ekonomiska konsekvenser eller konsekvenser för personal, eftersom det innehåller sådana nödvändiga tekniska ändringar på förordningsnivå som föranleds av omorganiseringen av de uppgifter som åligger Befolkningsregistercentralen, magistraterna och enheten för styrning och utveckling av magistraterna vid Regionförvaltningsverket i Östra Finland.

5. Beredning

Den föreslagna förordningen har beretts vid finansministeriet. Propositionen har sänts på remiss [...]

6. Ikraftträdande

Ändringarna i förordningarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020, dvs. samtidigt med den lagstiftning som gäller inrättandet av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.